

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej

Data posiedzenia: 29 października 2014 r.

Nr posiedzenia: 194

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Marek Ziółkowski.

- Porządek posiedzenia:**
1. Liberalizacja rynku gazu w Polsce.
 2. Strategia dywersyfikacji dostaw gazu do Polski.

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Wiesław Dobkowski, Stanisław Iwan, Stanisław Jurcewicz, Kazimierz Kleina, Stanisław Kogut, Jan Michalski, Jan Wyrowiński, Roman Zaborowski, Marek Ziółkowski,
- goście:
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - dyrektor Departamentu Ropy i Gazu Małgorzata Szymańska,
 - starszy specjalista w Departamencie Ropy i Gazu Paweł Pikus,
 - starszy specjalista w Departamencie Ropy i Gazu Aleksandra Świdarska,
 - Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - radca ministra koordynujący pracę Departamentu Spółek Kluczowych Agnieszka Woś,
 - naczelnik w Departamencie Spółek Kluczowych Sławomir Kutyla,
 - Ministerstwo Spraw Zagranicznych:
 - główny specjalista w Departamencie Ekonomicznym Unii Europejskiej Adam Cwetsch,
 - Urząd Regulacji Energetyki:
 - prezes Maciej Bando,
 - dyrektor Departamentu Rozwoju Rynków i Spraw Konsumentekich Halina Bownik-Trymucha,
 - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
 - starszy specjalista w Departamencie Analiz Rynku Jacek Kraska,
 - referendarz w Departamencie Ochrony Konkurencji Tomasz Kaźmierczak,
 - Towarowa Giełda Energii SA:
 - dyrektor Biura Paliw Płynnych i Gazu Beata Wittmann,
 - dyrektor Pionu Operacji Giełdowych Leszek Prachniak,
 - Gaz-System SA:
 - prezes zarządu Jan Chadam,

- dyrektor Pionu Rozwoju Rafał Wittmann,
- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA:
 - dyrektor Departamentu Regulacji Piotr Szlagowski,
 - zastępca dyrektora Oddziału Obrotu Hurtowego Rafael Świąder,
- KGHM Polska Miedź SA:
 - dyrektor naczelny ds. inżynierii produkcji Ryszard Biernacki,
 - ekspert ds. energetycznych Radosław Augustynów,
- PKN Orlen SA:
 - ekspert ds. regulacyjno-prawnych Jakub Ruszel,
- Polenergia SA:
 - prezes zarządu Zbigniew Prokopowicz,
 - dyrektor Departamentu Rozwoju Nowych Projektów Michał Michalski,
- Polenergia International:
 - członek zarządu Grzegorz Stanisławski,
- Instytut Sobieskiego:
 - ekspert Robert Zajdler,
- Prawo i Sprawiedliwość:
 - ekspert ds. energetyki Janusz Kowalski,
- Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu:
 - przewodniczący Henryk Kaliś,
 - ekspert Urszula Antonowicz,
 - ekspert Filip Elżanowski,
 - ekspert Natalia Iwaszko,
- CMC Poland:
 - prezes zarządu Jerzy Kozicz,
 - ekspert ds. regulacyjno-prawnych Monika Bień-Tomaszewska,
- Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa:
 - prezes Stefan Dzienniak,
 - prezes rady Mirosław Motyka,
 - ekspert Andrzej Przygoda,
- Ernst & Young:
 - partner spółki Marek Kamiński,
 - menedżer Aleksander Gabryś,
- Zakłady Azotowe Puławy (Grupa Azoty):
 - prezes zarządu Wojciech Kozak,
- Polska Izba Przemysłu Chemicznego:
 - ekspert ds. rozwoju rynku Krzysztof Łokaj,
 - ekspert ds. rynku gazu Anetta Stawińska,
- PKP Energetyka:
 - dyrektor ds. oferty produktowej Anna Seemann,
- Izba Gospodarcza Gazownictwa:
 - ekspert Andrzej Sikora,
- Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej:
 - prezes zarządu Maciej Stryjecki,
- ArcelorMittal Poland:
 - country manager Tomasz Ślęzak,
- Celsa Huta Ostrowiec:
 - prezes zarządu Joseph Vilaseca,
 - tłumacz prezesa Bogumiła Wyrzykowska.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Dyrektor Departamentu Ropy i Gazu w Ministerstwie Gospodarki Małgorzata Szymańska omówiła etapy budowy rynku gazu w Polsce, wyznaczone wdrażaniem kolejnych regulacji liberalizujących przesył, obrót i dystrybucję surowca oraz budową infrastruktury przesyłowej i magazynowej.

Przewodniczący Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu Henryk Kaliś zaapelował o stworzenie warunków do faktycznej liberalizacji na rynku gazu i uwolnienie cen dla odbiorców przemysłowych. Jak podkreślał, długoterminowe umowy na dostawy gazu zawarte pomiędzy PGNiG a odbiorcami przemysłowymi uniemożliwiają im zakupy z importu lub na Towarowej Giełdzie Energii. Forum oczekuje, że resort gospodarki opracuje rozwiązania legislacyjne pozwalające na częściowe rozwiązanie kontraktów z PGNiG dla zakładów zużywających powyżej 25 mln m³ rocznie na poziomie nie mniejszym niż obowiązujące obligo giełdowe dla gazu, czyli co najmniej 40% w 2014 r. i co najmniej 55% od 2015 r.

Według Jerzego Kozicza, prezesa Huty CMC Zawiercie, choć hutnictwo w naszym kraju należy do najnowocześniejszych w Europie, jest jednak mniej konkurencyjne ze względu na wyższe koszty energii elektrycznej i gazu. Różnica w cenie w stosunku do Europy Zachodniej to nawet kilkadziesiąt procent. Efektem jest utrata rynku na rzecz producentów nie tylko z Azji, ale także z Niemiec.

Przedstawiciele PGNiG SA poinformowali, że w 2014 r. ponad 30% wolumenu gazu ziemnego zużywanego w Polsce jest importowane przez inne podmioty niż PGNiG, a większość tych transakcji odbywa się w Niemczech, na granicy z Polską. Jak zaznaczyli, obowiązujące przepisy nie nakładają na mniejszych importerów obowiązku magazynowania zapasów. Podkreślili, że stabilne kontrakty terminowe zabezpieczają również interesy odbiorców, a taryfa pozostaje niezmienna przez cały okres obowiązywania umowy. W ich opinii UOKiK nie dopuściłby do uwolnienia taryf tylko dla niektórych kupujących.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki Maciej Bando wyraził opinię, że w obecnej sytuacji rynkowej natychmiastowa liberalizacja nie jest możliwa. Polsce ciąży przede wszystkim podpisany z rosyjskim Gazpromem w 2010 r. kontrakt na dostawę drogiego gazu. Prezes URE zwrócił uwagę, że gdyby Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo chciało reeksportować zakupiony ze Wschodu gaz, to musiałoby dopłacać do jego ceny.

Zdaniem prezesa Gaz-Systemu Jana Chadama zrealizowane w ostatnich latach inwestycje w zakresie dywersyfikacji dostaw gazu znacznie wzmocniły bezpieczeństwo energetyczne. Jak ocenił, dalsza rozbudowa interkonektorów oraz krajowej infrastruktury przesyłowej zmieni polski rynek gazu, bo stworzy możliwość pozyskania surowca z różnych kierunków. Poinformował, że Komisja Europejska wspiera projekty rozbudowy infrastruktury prowadzone przez Gaz-System.

W trakcie dyskusji senatorowie argumentowali, że z Niemiec płynie do nas również rosyjski gaz, a faktyczną dywersyfikacją będą dopiero dostawy do terminala LNG w Świnoujściu. Za kluczową kwestię uznali renegezację kontraktu jamalskiego. Zaznaczyli, że uwolnienie rynku nie może zagrozić stabilności działania PGNiG SA, a sytuacja wymaga zrównoważenia interesów dostawcy oraz odbiorców instytucjonalnych i indywidualnych.

Dyrektor Departamentu Ropy i Gazu Małgorzata Szymańska poinformowała, że od roku ceny taryfowe zatwierdzane przez prezesa URE są równoznaczne z maksymalnymi, co pozostawia kontrahentom pole do negocjacji ewentualnych upustów handlowych. Zapowiedziała, że w najbliższym czasie zostanie zrewidowane tzw. rozporządzenie dywersyfikacyjne, które stwarza niepotrzebne bariery w nabywaniu gazu z państw UE. Dyrektor Małgorzata Szymańska nie potwierdziła danych dotyczących skali **importu gazu** przez inne niż PGNiG podmioty.

Ad 2. W ramach punktu porządku obrad dotyczącego dywersyfikacji dostaw gazu do Polski omówiono projekt budowy gazociągu Bernau – Szczecin, którego właścicielem jest

Polenergia SA kontrolowana przez holding Kulczyk Investments. Projekt zaprezentował prezes zarządu spółki Zbigniew Prokopowicz. Proponowane połączenie ma w założeniu doprowadzić do poprawy bezpieczeństwa i niezależności energetycznej Polski, a w dalszej perspektywie również Ukrainy, dzięki importowi z Niemiec surowca pochodzącego z Holandii i Norwegii. Rura, transportująca do Polski maksimum 5 mld m³ surowca, mogłaby zostać oddana do użytku na przełomie 2018 i 2019 r. Aby doszło do budowy, w jej realizacji po polskiej stronie granicy musiałby uczestniczyć Gaz-System, jako wyłączny operator gazociągów przesyłowych w Polsce. Polenergia wykonałaby niemiecki odcinek gazociągu. Po zakończeniu inwestycji spółka nie zamierza sprzedawać swoich udziałów przez co najmniej dziesięć lat, a prawo pierwszeństwa odkupu miałby Gaz-System.

Prezes Gaz-Systemu Jan Chadam poinformował, że projekt, jak wiele innych, jest poddawany analizom. Stwierdził ponadto, że związane są z nim różne zagrożenia. Zaznaczył jednocześnie, że realną dywersyfikację dostaw stanowi terminal LNG, do którego będzie można w przyszłości sprowadzać ciekły gaz z USA i Kanady.

Obawy senatorów wzbudziła ograniczona przepustowość rur w pobliżu gazoportu, które nie będą w stanie przesłać dostaw i z terminala LNG, i z gazociągu Bernau – Szczecin.

Senatorowie pytali, czy odcinek Bernau – Szczecin będzie łączył się z rurą OPAL w Niemczech, którą płynie rosyjski gaz z rurociągu Nord Stream. Podważali sens budowy takiego połączenia, skoro istnieje tzw. rewers na gazociągu jamalskim. Poruszyli także problem postulowanego przez projektodawcę wyłączenia tego interkonektora spod regulacji trzeciego pakietu energetycznego.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Opracowano w BPS

IG